

Masser af nyt fugleliv i Felsted Kog

Af Jens Overgaard Christensen

Undertiden kan det give anledning til lidt strabadser at færdes i de gamle rørsumpe i Felsted Kog. Langs dæmningen rundt om kogen ligger vidtstrakte rørskove, som siden tørlægningsforsøget i 1870'erne har spredt sig ud i fjordbassinet. I rørskovene er der damme, og mere eller mindre vilkårligt støder man hele tiden på mudrede steder, man kan ikke kan passere forbi uden risiko for at sidde fast.

Rørskovene er tidligere blevet høstet årligt. Men som tiden er gået, er størstedelen af arealerne efterhånden blevet mere og mere tørre, og værdien af rørene til høst er blevet mindre. Det oplagte modsvar hertil for Naturstyrelsen, som forvalter vildtreservatet Felsted Kog, har været at etablere kreaturgræsning i området. Langs den nordligste del af dæmningen udfor Gørding blev den første fenne til kreaturer og får på cirka 15 hektar etableret omkring 1980, og i 2007 blev den udvidet ned til og med Storedam og strækker sig dermed nu over 90 hektar.

Området er på den måde åbnet op. Fra at være et lidt svært fremkommeligt morads af rør på tør bund og med kun et begrænset fugleliv ligger her nu en stor sammenhængende eng. Storedam er blotlagt som en åben engsø, og flere steder er der gendannet gamle damme og kanaler i en mosaik ud over engen. Og nu, hvor rørene er borte, og området kan overskues, ses også alle de mudrede steder, der tidligere voldte besværligheder ved færdslen i rørskovene.

Det drejer sig om grøfter, der ligger som trukket efter lineal og i lige vinkler gennem hele engen. Der er tale om gamle drængrøfter, som er vidnesbyrd om de gamle tørlægningsforsøg tidligt i 1870'erne. Mere end 140 år gamle spor af menneskelig aktivitet er synliggjort igen i landskabet. Set fra fly ligner de en del af et kæmpe skakbræt.

Luftfotoet viser den nordlige del af den store græsningsfenne langs den gamle afvandingsdæmning i Felsted Kog. Foruden en mosaik af søer er gamle drængrøfter trådt tydeligt frem i landskabet i skarpe vinkler og som trukket efter en lineal. I baggrunden mod øst ses den brede kanal, som under tørlægningen i starten af 1870'erne førte Storåens vand videre ud i Nisum Fjord. Billedet er taget fra svævefly i oktober 2010.

Den nyskabte, store eng er på få år blevet en meget fin fuglelokalitet. De tørre rørarealer husede efterhånden kun bestande af blandt andet rørspurv og sivsanger. I dag yngler det meste af 30 par viber og omkring 15 par rødben, dobbeltbekkasin samt en enkelt ynglende brushane, gule vipstjerter og en række svømmeænder, bl.a. skeand, atlingand, knarand, gråand og gravand. Flokke af gæs, ænder og vadefugle raster her, og blandt andet havørne og skestørke optræder jævnligt især på den yderste del af den åbne eng. Det hele kan ses fra et nyt fugletårn, som Naturstyrelsen har sat op på fastlandet ved østsiden af engen nær Gørding.

Og videre sydpå langs dæmningen i kogen er der ved at blive etableret yderligere en græsningsfenne ned mod Storåens udløb, som ellers ikke i en meget lang årrække har været synligt fra noget almindeligt tilgængeligt sted på fastlandet. Hvor publikum førhen fra dæmningen har set ind i en mur af rørskov, vil der her forhåbentlig åbne sig op for et kig ud over et lille delta med et åudløb omkranset af lave enge, søer og kanaler.

Jens Overgaard Christensen er født i 1965. Han arbejder som illustratør og maler og har fugle og natur som primære emneområder. Har illustreret henved 40 bøger, bl.a. Atlasprojektet Fuglenes Danmark samt en række håndbøger om fugle og botanik, herunder skrevet og illustreret Danmarks Store Fuglebog fra Gyldendal og senest udgivet bogen Fjandø og Fuglene. Hjemmeside www.naturkunst.dk.